

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 7C/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119205617
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Róbert Bardáč PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1119205617.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudcom Mgr. Róbertom Bardáčom, PhD. v spore žalobcu: I.. I. T., L.. XX. M. XXXX, J. D. XXX, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamietá.

II. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa v danej veci domáhal proti žalovanému: (i) určenia, že odmeňovanie žalobcu uskutočňované podľa § 66 ods. 1, 2, 3, 4, § 67 ods. 1, 2, § 71 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) v porovnaní s odmeňovaním sudcov Špecializovaného trestného súdu podľa § 66 ods. 1 a § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. a sudcov najvyššieho súdu, ktorí rozhodujú o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je na prvom stupni príslušný Špecializovaný trestný súd podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, (ii) uloženia povinnosti žalovanému upustiť od odmeňovania žalobcu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, (iii) uložiť povinnosti žalovanému napraviť protiprávny stav zaplatením žalobcovi sumu 287.810 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a (iv) uložením povinnosti žalovanému nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Žalobca tvrdil, že zákonom č. 122/2005 Z. z. došlo od 15. apríla 2005 k novelizácii zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zmenené bolo aj ustanovenie § 69 ods. 2, ktoré sa týka funkčného príplatku za výkon funkcie sudcu Špeciálneho súdu a sudcu Najvyššieho súdu SR, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špeciálny súd. Po tejto zmene zákona sa výška príplatku rovnala šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok. Podľa údajov Štatistického úradu SR bola priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR: v roku 2004 vo výške 15.825 Sk, v roku 2005 vo výške 17.274 Sk, v roku 2006 vo výške 18.761 Sk, v roku 2007 vo výške 20.146 Sk a v roku 2008 vo výške 21.782 Sk. Vychádzajúc z uvedeného bol potom funkčný príplatok: v roku 2005 (od mája) vo výške 94.950 Sk mesačne, v roku 2006 vo výške 103.644 Sk mesačne, v roku 2007 vo výške 112.566 Sk mesačne, v roku 2008 vo výške 120.876 Sk mesačne a v roku 2009 (od 1.1.2009) vo výške 4.338,18 € mesačne. Pri porovnaní sumy príplatku podľa § 69 ods. 2 s príplatkami sudcov a funkcionárov súdov vyplývajúcimi z § 68, 69 zákona č. 385/2000 Z. z. v sumách od 33,19 € do 6.200 € treba konštatovať ich ničím neodôvodnený a veľmi výrazný rozdiel. Za týchto okolností možno vyvodiť, že suma tohto „príplatku“

vo svojej podstate a od samého začiatku nemá povahu príplatku k základnému platu sudcu. Rozdiel v odmeňovaní sudcov možno považovať za protiústavný, lebo Ústava Slovenskej republiky pozná len jeden druh sudcov a nerozlišuje ich na sudcov špeciálnych a sudcov ostatných. Požiadavky na výkon funkcie sudcu sú pre všetkých sudcov rovnaké a aj zodpovednosť za rozhodovacia činnosť nesie sudca v každej veci rovnako, nielen sudca ktorý rozhoduje o špeciálnej agende. Toto rovnaké ústavné postavenie sudcov tiež neodôvodňuje diferencované odmeňovanie sudcov. Sudcovia Špeciálneho súdu majú na rozdiel od sudcov všeobecných súdov zabezpečené podstatne výhodnejšie pracovné zázemie, a to nie len v materiálnom a technickom vybavení, ale aj v počte a ohodnotení administratívnych pracovníkov Špeciálneho súdu a ostatného aparátu. Z uvedených skutočností vyplýva záver, že nielen samotný príplatok má jednoznačne diskriminujúcu povahu a medzi sudcami robí neodôvodnené rozdiely. Žalobca ako sudca sa preto domáha ochrany svojich práv podľa antidiskriminačného zákona. V príčinnej súvislosti s nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania sa predovšetkým však v odbornej verejnosti značne znížila jeho vážnosť a dôstojnosť preto, že vzniká dojem, že ako sudca všeobecného súdu nemá odborné kvality, dostatočné vzdelanie a prax ako sudcovia Špeciálneho súdu a že veci, na rozhodovaní ktorých sa doteraz podieľal neboli rozhodnuté s dostatočnou odbornosťou. Negatívny dojem je umocnený medializovanými názormi niektorých politikov a novinárov, že len sudcovia Špeciálneho súdu sú morálne bezúhonní, neúplatní a spoľahliví, čím sa verejnosti podsúva, že sudcovia všeobecných súdov sú skorumpovaní, nie sú nestranní, majú väzby na podsvetie a na regionálne mocenské štruktúry. Reštitučnú náhradu uplatňuje od 1. mája 2005 vo výške k 30. júnu 2012 (aj napriek pokračujúcej diskriminácii) pričom vychádza z priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky.

3. Žalobca navrhol vykonať ako dôkazy: kópia rozsudku vo veci J. proti Českej republike, kópia informácie Špecializovaného trestného súdu č. I. D. XXXXX/XX X. XX I. XXXX, kópia informácie riaditeľa kancelárie predsedu NS SR č. D.. XXX/XXXX X. X. I. XXXX. Navrhol, aby súd pribral do konania znalca z odboru účtovníctva a uložil mu (i) vypočítať sumy starobného dôchodku žalobcu k 31.12.2011 z reálne vyplatených príjmov a odvodov na dôchodkové poistenie a (ii) určiť sumu starobného dôchodku žalobcu k 31. decembra 2011 v prípade, ak by poberal funkčný plat sudcu Špecializovaného trestného súdu (Špeciálny súd) od jeho vzniku. Žalobca tiež uviedol, že predloží ďalšie dôkazy, že došlo a stále dochádza k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania (nález ÚS SR sp. zn. PL. 17/08, štatistika výkonu sudcov ŠS, ŠTS, NS, rozdiel vo výške funkčného platu, rozdiel vo výške príplatku za pohotovosť, rozdiel v základe pre vymernie dôchodkov), ako aj uznesenie č. 1324 z 8. marca 2012 Súdnej rady Slovenskej republiky k Stanovisku Súdnej rady Slovenskej republiky k diskriminačným žalobám, no tieto dôkazy v súdnom spise založené nie sú, preto ich nemohol ako dôkazy vykonať.

4. Žalovaný nárok neuznal a žalobu žiadal zamietnuť. V rámci procesnej obrany sa bránil námietkou nesprávneho označenia žalovaného, namietal nedôvodnosť určovacej časti žaloby (namietal absenciu naliehavého právneho záujmu a požiadavky súčasnej procesnej úpravy), namietal, že nie je možné upustiť od odmeňovania žalobcu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, namietol premlčanie žalovaného nároku na zaplatenie 287.810 €, a v prípade, ak by súd tieto námietky neuznal ako dôvodné, poukazoval aj na vecnú nedôvodnosť nároku žalobcu a výkon práva žalobcu v rozpore s dobrými mravmi. Na preukázanie svojich tvrdení nenavrhol vykonať konkrétne dôkazy.

5. Súd vychádzal z nesporných skutkových tvrdení o tom, že bol v rozhodnom období až do 31. januára 2014 sudcom, tiež vykonal dokazovanie listinami predložených žalobcami označené ako rozsudok ESLP vo veci J. proti Českej republike, nález ÚS SR sp. zn. PL. 17/08, a z takto vykonaného dokazovania bol zistený nasledovný, medzi stranami nesporný, no právne rôzne interpretovaný, skutkový stav.

6. Žalobca bol sudcom ku dňu nadobudnutia účinnosti zákona č. 122/2005 Z. z., ktorým bol do zákona č. 385/2000 Z. z. vložený § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. Žalobca sa neskôr vzdal funkcie sudcu, v dôsledku čomu mu funkcia zanikla dňa 31. január 2014. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako sudca bol počas tohto obdobia výkonu funkcie sudcu na Okresnom súde Čadca odmeňovaný v súlade s § 69, § 71 zákona č. 385/2000 Z. z., čiže odlišne ako sudcovia Špeciálneho súdu, ktorým sa priznával príplatok § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. mesačne v sume rovnajúcej sa šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR bola pritom v roku 2004 vo výške 15.825 Sk, v roku 2005 vo výške 17.274 Sk, v roku 2006 vo výške 18.761 Sk, v roku 2007 vo výške 20.146 Sk, v roku 2008 vo výške 21.782 Sk, v roku 2009 745 €, v roku

2010 769 €, v roku 2011 786 €. Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu dospel súd k záveru, že žaloba je nedôvodná v celom rozsahu.

7. Podľa § 66 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) základným platom sudcu najvyššieho súdu a sudcu Špeciálneho súdu je plat rovnajúci sa 1,3 násobku platu poslanca národnej rady mesačne, ktorý mu patrí od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol na najvyšší súd alebo Špeciálny súd pridelený alebo preložený (ods. 1). Sudcovia okresných súdov, vojenských obvodových súdov, krajských súdov a vyššieho vojenského súdu sa na potreby určenia základného platu zaraďujú do dvoch platových skupín a do siedmich platových stupňov (ods. 2). Sudcovia okresných súdov a vojenských obvodových súdov sa zaraďujú do platovej skupiny I a sudcovia krajských súdov a vyššieho vojenského súdu sa zaraďujú do platovej skupiny II (ods. 3). Do platových stupňov sa sudcovia uvedení v odseku 2 zaraďujú podľa dĺžky praxe rozhodujúcej na zaradenie do príslušného platového stupňa (ods. 4).

8. Podľa § 67 zákona č. 385/2000 Z. z. priemerným platom sudcu podľa osobitného predpisu sa rozumie plat v I. platovej skupine a v 3. platovom stupni (ods. 1). Základný plat sudcov zaradených do jednotlivých platových stupňov a jednotlivých platových skupín sa určuje z priemerného platu podľa osobitného predpisu takto:

I II

1. do ukončenia 3. roku praxe	90 %	95 %
2. od začiatku 4. roku praxe	95 %	100 %
3. od začiatku 8. roku praxe	100 %	105 %
4. od začiatku 12. roku praxe	105 %	110 %
5. od začiatku 16. roku praxe	110 %	115 %
6. od začiatku 20. roku praxe	115 %	120 %
7. od začiatku 24. roku praxe	120 %	125 %

9. Podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. funkčný príplatok za výkon funkcie patrí sudcovi Špeciálneho súdu a sudcovi najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špeciálny súd, mesačne v sume rovnajúcej sa šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok.

10. Podľa § 71 zákona č. 385/2000 Z. z. základný plat sudcov najvyššieho súdu a ostatných sudcov a funkčný príplatok podľa tohto zákona tvoria funkčný plat sudcu (ods. 1). Funkčný plat, jeho výšku a zloženie, oznámi správa súdu sudcovi písomne (ods. 2).

11. Podľa § 9 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení účinnom v čase podania žaloby, t. j. do 31. januára 2010 (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“) každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou (ods. 1). Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie (ods. 2). Ak by primerané zadostučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodrzaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku (ods. 3).

12. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca predloží súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

13. Podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Podľa § 470 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ods. 1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (ods. 2).

15. Podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

16. Po prvé, žalobca sa v domáhal určenia, že odmeňovanie žalobcu uskutočňované podľa § 66 ods. 1, 2, 3, 4, § 67 ods. 1, 2, § 71 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v porovnaní s odmeňovaním sudcov Špecializovaného trestného súdu podľa § 66 ods. 1 a § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. a sudcov najvyššieho súdu, ktorí rozhodujú o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je na prvom stupni príslušný Špecializovaný trestný súd podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania.

17. V súvislosti s tým sa súd zaoberal najprv otázkou, aký procesný režim je potrebné uplatniť na dané konanie, ktoré začalo pred účinnosťou CSP. S poukazom na § 470 ods. 1 CSP je súd názoru, že na dané konanie sa uplatňujú ustanovenia CSP, aj keď konanie začalo pred jeho účinnosťou. Za tejto skutočnosti by súd musel na otázku prípustnosti danej vzájomnej žaloby, ktorá je určovacou žalobou, uplatniť ustanovenia § 137 písm. c) alebo d) CSP. V súlade s § 470 ods. 2 CSP sa však rozhodol súd aplikovať na otázku prípustnosti § 80 písm. c) OSP tak, aby bolo zachované právo žalobcu na súdnu ochranu v tom rozsahu, v akom mu bolo procesnou úpravou priznané v čase podania žaloby. V skratke, procesnú prípustnosť danej žaloby posudzoval súd cez prizmu ustanovenia § 80 písm. c) OSP. To zodpovedá aj ostatnej súdnej praxi, podľa ktorej novú právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa § 137 v CSP je potrebné v zmysle § 470 ods. 1 CSP aplikovať aj na konania začaté a neskončené pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, ak nie je v CSP uvedené inak (napr. v § 470 ods. 2 CSP). Oproti pôvodnej právnej úprave v OSP rozlišuje žaloby na určenie práva [§ 137 písm. c) CSP] a žaloby na určenie právnej skutočnosti [§ 137 písm. d) CSP]. U žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti však podmienila nová právna úprava možnosť ich podania len vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Táto právna úprava však nebola v čase podania žaloby účinná; súd preto musí úkony strán sporu (§ 470 ods. 2 CSP) posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia (napr. uznesenie Najvyššieho súdu zo 14.4.2021, sp. zn. 9Cdo/7/2021; tiež rozhodnutia NS SR sp. zn. 6 Cdo 15/2017, sp. zn. 6 Cdo 30/2018, 4 Cdo 17/2019 a 5 Obo 12/2018).

18. Predtým, než by súd pristúpil k meritórnemu skúmaniu žaloby v tejto časti sa teda súd zaoberal otázkou, či je na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) OSP.

19. V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. sa každý môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie. S poukazom na slovo „najmä“ v druhej vete citovaného ustanovenia treba uvedené vnímať ako demonštratívny výpočet, preto nemožno vylúčiť, aby sa ochrana pred nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania žalobca domáhal aj prostredníctvom určovacej žaloby. V tomto súd súhlasí s argumentáciou žalobcu. No i v takom prípade je podľa súdu potrebné preukázať splnenie procesnej podmienky naliehavého právneho záujmu, ktorú upravoval § 80 písm. c)

OSP. Preto aj rozloženie dôkazného bremena, ktoré predpokladá ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. možno uplatniť až potom, čo by žalobca preukázal, že je daný naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c) OSP.

20. V čase rozhodovania súdu, odhliadnuc od toho, že nebola v konaní preukázaná, už prípadná diskriminácia v odmeňovaní zavedená novelou vykonanou zákonom č. 122/2005 Z. z. v § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. neexistovala, keďže protiprávny (diskriminačný) stav bol po prijatí nálezu Ústavného súdu SR z 20. 5. 2009, sp. zn. PL. ÚS 17/2008, odstránený prijatím zákona č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 291/2009 Z. z.“). Za tohto stavu podľa súdu nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že odmeňovanie žalobcu je naďalej diskriminačné s poukazom na úpravu odmeňovania zavedenú zákonom č. 122/2005 Z. z., keďže táto úprava odmeňovania už v súčasnosti neexistuje. Napokon samotný Ústavný súd SR vo svojom náleze označil právnu úpravu odmeňovania zavedenú zákonom č. 122/2005 Z. z. za diskriminačnú, a teda zo strany žalobcu bolo za danej situácie už nadbytočné domáhať sa určenia rovnakej skutočnosti, ktorú už vyslovil Ústavný súd SR. Okrem toho treba tiež poukázať na to, že žalobca už nie je sudcom a preto na požadovanom určení nemôže byť naliehavý právny záujem, pretože prípadné určenie nemá ako ovplyvniť právne postavenie žalobcu, resp. zasiahnuť do jeho práv. Súd preto v tejto časti žalobu musel zamietnuť.

21. Po druhé, žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému upustiť od odmeňovania žalobcu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Takýto výrok na plnenie je síce v súlade s úpravou § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z., no z povahy veci takýto výrok má účinky do budúcnosti. Inými slovami, predpokladom úspechu uvedeného žalobného petitu je v tomto prípade preukázanie trvania neoprávneného zásahu zo strany žalovanej ako aj jeho vykonateľnosť. Podľa žalovanej však ani jedna z uvedených podmienok nie je v prípade žalobcu splnená. Predmetný zásah voči žalobcovi vykonávaný nie je, okrem iného, aj preto, že žalobcom namietaný protiprávny (diskriminačný) stav bol po prijatí nálezu Ústavného súdu SR z 20. 5. 2009, sp. zn. PL. ÚS 17/2008, odstránený prijatím zákona č. 291/2009 Z. z. Predmetný zásah voči žalobcovi nemôže byť v budúcnosti vykonávaný aj preto, že žalobca prestal byť sudcom, funkcie sudcu sa vzdal a preto požadovaný výrok na plnenie upustením od odmeňovania žalobcu v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania je jednak neurčitý a jednak po materiálnej stránke nevykonateľný. Je tomu tak práve z dôvodu, že žalovaný nemôže voči žalobcovi od ničoho upustiť, keďže jednoducho prestal byť sudcom.

22. Po tretie, žalobca sa domáhal aj uloženia povinnosti žalovanému napraviť protiprávny stav zaplatením sumy 287.810 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný namietol, že tento nárok žalobcu je premlčaný. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na oprávnené osoby tak, aby v primeraných lehotách uplatnili svoje práva (nároky), a čeliť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeraný čas vystavené nutnosti splniť svoje povinnosti. Inštitút premlčania v súlade s požiadavkou právnej istoty takto bráni dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcich povinností, ktoré môžu byť, najmä pokiaľ ide o ich dokazovanie, spojené s neistotou, pochybnosťou a spornosťou a tým aj s prípadnými zložitými súdnymi spormi. Ak zákonom stanovená premlčacia doba uplynula a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom na súde svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a spôsobiť tak stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe nárok priznať. V dôsledku toho nezostáva súdu, ktorý zistí, že námietka premlčania je dôvodná, nič iné ako žalobu oprávnenej osoby bez ďalšieho zamietnuť (R 29/1983, stanovisko senátu Najvyššieho súdu ČSSR k zaisteniu jednotného výkladu zákona, sp. zn. Sc 2/83 z 26.4.1983). Súd sa preto primárne zaoberal otázkou dôvodnosti tejto námietky.

23. K tomu treba dodať, že aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby a rovnako tak ochrany pred diskrimináciou je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/278/2007). To platí i pre právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 9 ods. 3 zákona č. 365/2004 Z. z. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych práv, jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť

osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo.

24. V danej veci žalobca tvrdil, že neoprávneným konaním žalovaného (diskrimináciou v odmeňovaní) bolo zasiahnuté do osobnostných práv (mala byť znížená jeho dôstojnosť, spoločenská vážnosť a spoločenské uplatnenie v značnej miere) samotnej žalobkyne. Zásah do práv žalobkyne nastal momentom účinnosti zákona č. 122/2005 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 385/2000 Z. z. (okrem iného aj § 69 ods. 2), podľa ktorého za výkon funkcie sudcu patrí sudcovi špeciálneho súdu a sudcovi Najvyššieho súdu SR, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v 1. stupni príslušný špeciálny súd, funkčný príplatok mesačne v sume rovnajúcej sa šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok. Túto úpravu považuje žalobca za diskriminačnú. Predmetná novela nadobudla účinnosť dňa 15. apríla 2005. Následky tohto zásahu v podobe nemateriálnej ujmy (zníženia dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti a v očiach verejnosti) u žalobcu podľa jeho tvrdenia stále pretrvávajú. Žalobca mohol svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 16. apríla 2005. Týmto dňom začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku na súde, ktorá skončila dňom 16. apríla 2008. Žalobca však podal žalobu na súd až 26. novembra 2009, teda po uplynutí premlčacej doby (napr. rozhodnutie NS SR, sp. zn. 2Cdo/194/2011). Začiatok plynutia premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa teda neodvíja od dĺžky trvania diskriminačného konania (uvedené je len kritériom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy), ale od okamihu, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva žalobkyne. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. S ohľadom na uvedené závery sa javí nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy ako premlčaný. Súd preto uznal námietku premlčania vznesenú žalovaným za dôvodnú a ďalej sa nezaoberal argumentáciou týkajúcou sa odôvodnenosti žalovaného nároku na zaplatenie sumy 287.810 € po vecnej stránke.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že je dôvodné žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

26. Súd nevykonával dôkazy, ktoré žalobca avizoval, že budú predložené počas konania a to štatistika výkonu sudcov ŠS, ŠTS, NS, rozdiel vo výške funkčného platu, rozdiel vo výške príplatku za pohotovosť, rozdiel v základe pre vymeranie dôchodkov), ako aj uznesenie č. 1324 z 8. marca 2012 Súdnej rady Slovenskej republiky k Stanovisku Súdnej rady Slovenskej republiky k diskriminačným žalobám, pretože tieto dôkazy neboli súdu predložené. V kontexte dôvodov pre zamietnutie žaloby by však vykonanie uvedených dôkazov, aj keby boli súdu predložené súd vnímal ako nadbytočné a nevykonával by ich. Súčasne nevykonával ako dôkazy informácie Špecializovaného trestného súdu č. I. Spr 14010/11 z 18. júla 2011 a riaditeľa kancelárie predsedu NS SR č. Spr. 700/2011 zo 6. júla 2011, pretože ich vykonanie by bolo nadbytočné s ohľadom na závery, ktoré súd prijal, t. j. absencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, materiálna nevykonateľnosť výroku na upustenie od diskriminácie a premlčanie žalovaného nároku. Inými slovami, vykonanie týchto dôkazov by nebolo spôsobilé meniť nič na záveroch uvedených vyššie, ktoré viedli súd v jednotlivých častiach k zamietnutiu žaloby.

27. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný, žalovanému by preto v súlade so zásadou úspechu § 255 ods. 1 CSP patrila náhrada trov konania v rozsahu 100%. Vzhľadom na to, že jednak si žalovaný náhradu trov konania výslovne neuplatnil a jednak zo spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy nevznikli, v súlade s čl. 17 základných princípov CSP súd podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva (R 72/2018, uznesenie NS SR z 28. februára 2018, sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresnom súde Bratislava I do 15 dní odo dňa jeho doručenia. V odvolaní sa okrem toho, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka (vrátane uvedenia spisovej značky konania), čo sa ním sleduje, a podpisu uvedie aj to, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.